

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการระลอกการได้รับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาเพศหญิงและเพศชายที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหันและแบบไตร่ตรอง โดยมีสมมติฐานการวิจัย ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีรูปแบบการคิดแบบไตร่ตรองจะเลือกรับรางวัลแบบระลอกการได้รับความพึงพอใจมากกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหัน

จากการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการระลอกการได้รับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหันและแบบไตร่ตรอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบความแตกต่างของความถี่ในการเลือกรับรางวัลแบบระลอกการได้รับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีรูปแบบการคิดแบบไตร่ตรองและนักเรียนที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหัน โดยนักเรียนที่มีรูปแบบการคิดแบบไตร่ตรองจะเลือกรับรางวัลแบบระลอกการได้รับความพึงพอใจมากกว่านักเรียนที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถอธิบายภายใต้แนวความคิดของ Kagan ว่า รูปแบบการคิดเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อกระบวนการแก้ปัญหาของบุคคล กล่าวคือ บุคคลที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหัน เป็นบุคคลที่ใช้เวลาในการพิจารณาหาหนทางแก้ปัญหาในระยะเวลานั้นๆ ขาดความรอบคอบในการประเมินหนทางเลือกเหล่านั้น ไม่สามารถยับยั้งตนให้อดทนรอคอยต่อสิ่งต่างๆ ได้ แม้ว่าบุคคลเหล่านี้จะไม่ได้มีระดับสติปัญญาที่แตกต่างไปจากบุคคลอื่นก็ตาม จากเหตุผลข้างต้น เด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหันจึงไม่สามารถรับรู้ข้อมูลที่เข้ามาอย่างละเอียดถี่ถ้วน ซึ่งจะพบได้ว่า เด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหันมีการรับรู้ข้อมูลโดยรวมมากกว่าที่จะวิเคราะห์ถึงรายละเอียด (Ault, 1973; Denney, 1973; Kagan, 1984; Lopez & Lopez, 1998; Margison, 1999; Messer, 1976; van Merriënboer, 1990) ดังนั้น ข้อมูลที่รับรู้

จึงไม่ครบถ้วนและเข้าสู่ระบบความจำเพียงบางส่วน อันจะส่งผลต่อการสร้างวิธีการหรือเลือกหนทางแก้ไขปัญหา ทำให้มีหนทางเลือกน้อยและตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร นอกจากนี้ เด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหันยังเป็นเด็กที่เบื่อง่ายและให้ความสนใจต่องานน้อย ซึ่งเกิดจากการมีกระบวนการประมวลผลข้อมูลอย่างผิวเผินและล้มเหลวในการวางแผนงาน (Kagan, 1971 cited in Maccoby, 1980) ดังนั้น ในสถานการณ์ซึ่งเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหันจะต้องตัดสินใจเลือกระหว่างการรับรางวัลที่มีคุณค่าน้อยแต่ได้รับในทันทีหรือรับรางวัลที่มีคุณค่ามากในอนาคต ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหาที่เด็กจะต้องใช้กระบวนการทางปัญญาในการแก้ไขปัญหานั้นแล้ว เด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหันจึงตัดสินใจเลือกรับรางวัลหรือผลประโยชน์ที่มีคุณค่าน้อยแต่ได้รับในเวลาสั้นที่มากกว่าที่จะตัดสินใจเลือกรับรางวัลที่มีคุณค่ามากกว่าในอนาคต นอกจากนี้ ยังพบว่าในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เด็กนักเรียนชายที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหันจำนวน 2 คน ที่ตัดสินใจเลือกรับรางวัลแบบชะลอการได้รับความพึงพอใจไม่สามารถรอคอยรางวัลจนกระทั่งครบเวลาที่กำหนดไว้ คือ 7 ชั่วโมง โดยเด็กนักเรียนชายที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหันทั้ง 2 คนนี้ได้มาขอรับรางวัลก่อนที่จะครบเวลา แสดงให้เห็นถึงการไม่สามารถยับยั้งตนเองให้อดทนรอคอยต่อผลประโยชน์จำนวนมากในอนาคตได้ ซึ่งผู้วิจัยได้คัดกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 คนนี้ออกจากการวิจัยเนื่องจากไม่สามารถจัดเข้าไปอยู่ในรูปแบบการเลือกรับรางวัลประเภทใดประเภทหนึ่งได้

ส่วนเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบไตร่ตรองนั้น จะใช้เวลาในการพิจารณาหาหนทางเลือกในการแก้ปัญหาย่างละเอียดรอบคอบ มีการรับรู้ข้อมูลที่เข้ามาอย่างถี่ถ้วนและนำข้อมูลเข้าสู่ระบบความจำ ทำให้มีข้อมูลในระบบความจำมากกว่าเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อไปในการพิจารณาถึงผลที่จะเกิดขึ้นในแต่ละทางเลือก นอกจากนี้ เด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบไตร่ตรองยังมีการประเมินหนทางในการแก้ไขปัญหแต่ละทางโดยการเปรียบเทียบผลดีและผลเสียของแต่ละทางเลือกเหล่านั้น แล้วจึงตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดและจะเป็นประโยชน์ต่อตนมากที่สุด ดังนั้นเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบไตร่ตรองจะสามารถยับยั้งตนเองให้อดทนรอคอยต่อสิ่งยั่วยุต่างๆได้ อีกทั้งยังมีการวางแผนการในการทำงานที่ดีกว่าเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหัน (Kagan, 1971 cited in Maccoby, 1980) นอกจากนี้ Kagan (1971a) ได้กล่าวว่า เด็กที่มีรูปแบบ

การคิดแบบไตร่ตรองจะแสดงให้เห็นถึงการมีมาตรฐานในการจัดการกับงานทางปัญญา และมีความตั้งใจที่จะทำงานนั้นๆ สูงกว่าเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหัน และเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบไตร่ตรองก็จะเลือกทำงานที่ยากกว่า อีกทั้งใช้เวลาในการทำงานนั้นๆ นานกว่าเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหัน ดังนั้น ในสถานการณ์ซึ่งเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบไตร่ตรองจะต้องตัดสินใจเลือกรับระหว่างรางวัลที่มีคุณค่าน้อยแต่ได้รับในทันทีหรือรับรางวัลที่มีคุณค่ามากกว่าในอนาคต เด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบไตร่ตรองจึงตัดสินใจเลือกรับรางวัลที่มีคุณค่ามากกว่าในอนาคต นั่นคือเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบไตร่ตรองจะตัดสินใจเลือกรับรางวัลแบบชะลอการได้รับความพึงพอใจมากกว่าเลือกรับรางวัลแบบทันที และในการศึกษาคั้งนี้ก็ไม่พบว่ามึนักเรียนที่มีรูปแบบการคิดแบบไตร่ตรองซึ่งได้ตัดสินใจเลือกรับรางวัลแบบชะลอการได้รับความพึงพอใจมาขอรับรางวัลก่อนถึงเวลาที่ได้กำหนดไว้ดังเช่นที่พบในเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหัน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Toner et al. (1977) ซึ่งพบว่าเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบไตร่ตรองจะมีความสามารถในการชะลอการได้รับความพึงพอใจมากกว่าเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหัน ดังนั้นจึงสนับสนุนสมมติฐานที่ว่ารูปแบบการคิดมีผลต่อความสามารถในการชะลอการได้รับความพึงพอใจ โดยเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบไตร่ตรองจะมีความสามารถในการชะลอการได้รับความพึงพอใจมากกว่าเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหัน

อย่างไรก็ดี ผลการวิจัยนี้พบว่าไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Goldman & Everett (1985) ซึ่งพบว่า เด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหันและเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบไตร่ตรองไม่มีความแตกต่างกันในด้านความสามารถในการชะลอการได้รับความพึงพอใจ อย่างไรก็ตาม ความไม่สอดคล้องของผลการศึกษาของ Goldman & Everett (1985) และการวิจัยครั้งนี้ อาจเกิดจากปัจจัยสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดเวลาที่ใช้ในการศึกษาความสามารถในการชะลอการได้รับความพึงพอใจในการศึกษาของ Goldman & Everett (1985) ซึ่งกำหนดเวลาไว้เพียง 5 นาที และพบว่า 73 % ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดสามารถรอคอยรางวัลได้จนกระทั่งครบเวลา 5 นาที ทำให้ไม่สามารถแยกความแตกต่างในด้านความสามารถในการชะลอการได้รับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างทั้งสอง

กลุ่มนี้ได้ ซึ่ง Schack & Massari (1973) พบว่า เด็กนักเรียนเกรด 1 (อายุเฉลี่ย 78.2 เดือน) จะสามารถรอคอยรางวัลในสถานการณ์ที่ไม่มีรางวัลปรากฏอยู่เบื้องหน้าได้โดยเฉลี่ย 10-11 นาที และ ศิรินพร บรมมินเหนทร์ (2540) พบว่ากลุ่มตัวอย่างอายุ 6-8 ปี สามารถรอคอยรางวัลในสถานการณ์เดียวกันนี้ได้ โดยเฉลี่ย 12.29 นาที ส่วน Jacobsen et al. (1997) ยังคงพบว่า เด็กอายุ 6 ปี จะสามารถรอคอยรางวัลได้โดยเฉลี่ย 9.18 นาที ดังนั้นการกำหนดเวลาที่ใช้ในการศึกษาความสามารถในการชะลอการได้รับความพึงพอใจเพียง 5 นาที จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลการศึกษาของ Goldman & Everett (1985) และการวิจัยครั้งนี้แตกต่างกัน

2. รางวัลที่ใช้ในการศึกษาของ Goldman & Everett (1985) ไม่ได้ทำการสำรวจมาก่อนว่าเป็นรางวัลที่มีคุณค่าต่อจิตใจของเด็กหรือไม่ โดย Goldman & Everett (1985) ได้ใช้ขนมมาร์ชมาลโลว์ (marshmallow) เป็นรางวัลที่มีคุณค่ามาก และใช้ขนมปังกรอบเป็นรางวัลที่มีค่าน้อย ดังนั้น อาจเป็นไปได้ว่าขนมมาร์ชมาลโลว์ไม่ใช่รางวัลที่มีคุณค่ามากสำหรับเด็กทุกคนเสมอไป ในขณะที่ขนมปังกรอบก็อาจจะไม่ใช่รางวัลที่มีค่าน้อยสำหรับเด็กทุกคนด้วย นอกจากนี้ ความแตกต่างของประเภทของรางวัลที่มีคุณค่ามากและรางวัลที่มีค่าน้อย (ขนมต่างชนิดกัน) ก็ยังคงมีผลต่อความรู้สึกมีคุณค่าทางจิตใจของเด็กด้วย กล่าวคือ เด็กบางคนอาจชอบขนมหรือไม่ชอบขนมทั้งสองชนิดนั้นเท่าเทียมกัน แต่เด็กก็ต้องเลือกขนมเพียงอย่างเดียวตามข้อกำหนดของผู้วิจัย ส่วนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รางวัลเพียงประเภทเดียวแต่ให้มีความแตกต่างกันทางด้านปริมาณแทน เพื่อขจัดปัญหาด้านความรู้สึกเท่าเทียมกันระหว่างรางวัลที่มีคุณค่ามากและรางวัลที่มีค่าน้อย

จากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การศึกษาของ Goldman & Everett (1985) และการวิจัยครั้งนี้ได้ผลแตกต่างกัน

ส่วนการศึกษาของ Mann (1973) แม้ว่าจะไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติระหว่างเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหันและเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบไตร่ตรองในด้านความสามารถในการชะลอการได้รับความพึงพอใจก็ตาม แต่ก็พบว่า เปอร์เซนต์ของเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบไตร่ตรองจะตัดสินใจเลือกรับรางวัลแบบชะลอการได้รับความพึงพอใจมากกว่า

เด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหัน อย่างไรก็ตามก็ดี จากการศึกษาของ Mann (1973) พบประเด็นที่น่าสนใจซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้ได้ผลที่แตกต่างไปจากการวิจัยในครั้งนี้ คือ

ปัจจัยทางด้านเวลาซึ่งกำหนดไว้แตกต่างกัน กล่าวคือ ในการศึกษาของ Mann (1973) ได้ให้เด็กตัดสินใจในสองสถานการณ์ คือ สถานการณ์แรก ผู้ทดลองให้เด็กตัดสินใจเลือกระหว่างการรับมียัม 1 อันในวันนี้ หรือเลือกรับมียัม 2 อัน ในวันพรุ่งนี้ ส่วนสถานการณ์ที่สองนั้น ผู้ทดลองให้เด็กตัดสินใจเลือกระหว่าง การรับปลอกดินสอ 1 อัน ในวันนี้ หรือจะรับปลอกดินสอ 2 อันในอาทิตย์ถัดไป จากสองสถานการณ์นี้ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างไปจากการวิจัยครั้งนี้ในด้านเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งการวิจัยนี้กำหนดเวลาไว้ 7 ชั่วโมง และผู้วิจัยจะต้องอยู่ในสายตาของเด็กเพื่อที่จะหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดปัญหาด้านความไม่ไว้วางใจในตัวผู้วิจัย ดังที่ Schwarz et al. (1983) พบว่าถ้าเด็กจะต้องรอคอยรางวัลนานมากขึ้นเท่าไร เด็กก็มีแนวโน้มที่จะเลือกรับรางวัลแบบชะลอการได้รับ ความพึงพอใจน้อยลงเท่านั้น ปัจจัยหนึ่งเนื่องมาจากการไม่ไว้วางใจในตัวผู้วิจัย และการตัดสินใจเลือกรางวัลที่มีคุณค่ามากในอนาคตคือในวันรุ่งขึ้นหรือในอาทิตย์ถัดไปก็เป็นสถานการณ์ที่เด็กต้องเสี่ยงต่อการที่ผู้วิจัยอาจไม่กลับมาหรือไม่รักษาสัญญาที่ให้ไว้ อีกประการหนึ่งก็คือเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหันมีลักษณะที่ชอบสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงสูง (Hargreaves & Davies, 1996) ดังนั้นจึงอาจเป็นปัจจัยอีกประการหนึ่งซึ่งผลักดันให้เด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหันเลือกรับรางวัลแบบชะลอการได้รับความพึงพอใจไม่แตกต่างจากเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบไตร่ตรองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปได้ว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ผลที่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสามารถกล่าวได้ว่า บุคคลที่มีรูปแบบการคิดที่แตกต่างกันจะมีความสามารถในการชะลอการได้รับความพึงพอใจแตกต่างกันด้วย

สมมติฐานที่ 2 ในกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหันและแบบไตร่ตรอง เด็กหญิงและเด็กชายจะเลือกรับรางวัลแบบชะลอการได้รับความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยครั้งนี้ เมื่อไม่คำนึงถึงรูปแบบการคิดแล้ว ในนักเรียนชายและนักเรียนหญิง
 ชั้นประถมศึกษาที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหันและแบบไตร่ตรองจะตัดสินใจเลือกรับรางวัลแบบ
 ชะลอการได้รับความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของนักวิจัย
 ในต่างประเทศ คือ Goldman & Everett (1985) และ Toner et al. (1977) ที่แสดงให้เห็นว่า เมื่อ
 พิจารณาเฉพาะในกลุ่มเด็กนักเรียนที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหันและแบบไตร่ตรองแล้ว เพศไม่ได้
 เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างกันในด้านความสามารถในการชะลอการได้รับ
 ความพึงพอใจ อย่างไรก็ตามการศึกษาค้นคว้าในด้านความสามารถในการชะลอการได้รับ
 ความพึงพอใจระหว่างเด็กหญิงและเด็กชายในกลุ่มเด็กนักเรียนที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหันและ
 แบบไตร่ตรองนั้นยังคงพบว่ามีเด็กชายน้อยมาก การศึกษาที่ผ่านมาส่วส่วนใหญ่จะศึกษาในกลุ่ม
 เด็กชายและเด็กหญิงทั่วไป (ไม่ได้ศึกษาเฉพาะในกลุ่มเด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบหุนหันและแบบ
 ไตร่ตรอง) ว่ามีความแตกต่างกันในด้านความสามารถในการชะลอการได้รับความพึงพอใจหรือไม่
 ซึ่งได้ผลการวิจัยดังนี้ Jacobsen (1998) และ Mischel & Underwood (1974) พบว่าเด็กหญิงจะ
 สามารถชะลอการได้รับรางวัลนานกว่าเด็กชาย อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาส่วนใหญ่กลับพบว่า เด็ก
 หญิงและเด็กชายไม่มีความแตกต่างกันในด้านความสามารถในการชะลอการได้รับความพึงพอใจ
 ดังเช่นการศึกษาของ Mischel (1961a, 1961b), Mischel & Metzner (1962) , Schack &
 Massari (1973) และ Schwarz et al. (1983) ความไม่สอดคล้องของผลการวิจัยเหล่านี้สามารถ
 อธิบายได้ว่ามีสาเหตุมาจากความแตกต่างของรูปแบบการศึกษา กล่าวคือ รูปแบบการศึกษาแบบ
 ให้เด็กตัดสินใจเลือกรับรางวัลระหว่างรางวัลที่มีคุณค่าน้อยแต่ได้รับในทันทีหรือรับรางวัลที่มีคุณ
 ค่ามากกว่าในอนาคต ไม่มีการจำกัดกิจกรรมของเด็กในระหว่างที่เด็กรอเพื่อที่จะกลับมารับรางวัล
 เด็กสามารถทำกิจกรรมต่างๆได้ตามความต้องการของตนเองและกลับมารับรางวัลตามที่ผู้วิจัย
 กำหนดไว้ ในขณะที่รูปแบบการศึกษาแบบให้เด็กเลือกว่าจะรับรางวัลที่มีคุณค่าหรือพึงพอใจน้อย
 กว่าในทันที หรือรอรับรางวัลที่มีคุณค่าหรือพึงพอใจมากกว่าในช่วงเวลาหนึ่ง โดยที่ เด็กจะต้องรอ
 คอยรางวัลในสถานที่ที่ผู้วิจัยจัดเตรียมไว้และมีการจำกัดกิจกรรมของเด็กในสถานที่นั้นๆ เช่น เด็ก
 จะต้องรอรางวัลอยู่ในห้องที่ผู้วิจัยจัดเตรียมไว้โดยไม่ลุกออกจากที่นั่ง ดังเช่นการศึกษาของ

Jacobsen (1998) และ Mischel & Underwood (1974) ดังนั้นรูปแบบการศึกษาที่แตกต่างกันนี้ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ผลการศึกษาที่ผ่านมาที่มีความแตกต่างกัน กล่าวคือการศึกษาที่เด็กชายมี กิจกรรมการเคลื่อนไหวมากกว่าเด็กหญิงอันอาจเนื่องมาจากฮอร์โมนเพศชาย (Williams, 1983) มี ผลให้เด็กชายมีความยากลำบากในการยับยั้งการเคลื่อนไหวของตนเองมากกว่าเด็กหญิง และ จากปัจจัยทางด้านการอบรมเลี้ยงดูพบว่า เด็กชายมักจะได้รับคำตักเตือนจากบิดามารดาเฉพาะ บางสถานการณ์ที่เด็กชุกชนหรือไม่อยู่หนึ่ง ในขณะที่เด็กหญิงมักจะได้รับคำตักเตือนจากบิดา มารดาแทบทุกสถานการณ์ว่าจะต้องประพฤติตนให้อยู่ในระเบียบและเรียบร้อย (Kagan, 1999; Williams, 1983) ดังนั้น ในสถานการณ์ที่มีการกำหนดให้เด็กต้องจำกัดกิจกรรมหรือการเคลื่อนไหว จึงมีผลให้เด็กชายได้รับผลกระทบนี้มากกว่าเด็กหญิง อย่างไรก็ตาม เมื่อใช้รูปแบบการศึกษาที่ไม่ได้ จำกัดกิจกรรมหรือการเคลื่อนไหวของเด็ก ก็พบว่า เด็กหญิงและเด็กชายมีความสามารถในการ ชะลอการได้รับความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ดังเช่นการศึกษาของ Mischel (1961a, 1961b), Mischel & Metzner (1962), Schack & Massari (1973) และ Schwarz et al. (1983) นอกจากนี้ Logue & Chavarro (1992) ยังได้กล่าวถึงปัจจัยต่างๆที่ส่งเสริมให้มีความแตกต่างกันระหว่าง บุคคลในด้านความสามารถในการชะลอการได้รับความพึงพอใจ คือ ปัจจัยทางด้านประสบการณ์ ในการชะลอการได้รับความพึงพอใจ ลักษณะของอารมณ์ในทางบวก และความรู้เกี่ยวกับการใช้ กลวิธีการเบี่ยงเบนความสนใจของตนเองออกจากวัตถุรางวัล ถ้าปัจจัยทั้งหมดนี้บังเอิญไปรวมอยู่ใน บุคคลใดบุคคลหนึ่งแล้ว ความแตกต่างในด้านความสามารถในการชะลอการได้รับความพึงพอใจก็จะปรากฏ ดังจะพบว่าในการศึกษาของ Jacobsen (1998) เด็กชายมีแนวโน้มที่จะมองไปที่ กระดิ่งให้สัญญาณสิ้นสุดเวลาบ่อยกว่าเด็กหญิง จึงเป็นผลให้เด็กชายรอคอยรางวัลได้น้อยกว่า เด็กหญิง ซึ่งความแตกต่างนี้เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล (individual difference) มากกว่า จะเป็นความแตกต่างระหว่างเพศ (sex difference)

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า ความแตกต่างของรูปแบบการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ได้ผล การศึกษาแตกต่างกัน